

De Aartsbisschop en de Bisschoppen van Nederland aan de hun toevertrouwde Geestelijkheid en Geloovigen Zaligheid in den Heer.

Beminde Geloovigen,

Lang hebben wij in het openbaar tenminste, gezweegen over het velerlei onrecht, dat ons Katholieken in de laatste maanden is aangedaan. Verboden, werd, ook bij onzen eigen geloofsgenooten, het houden van openbaare geldinzamelingen voor eigen liefdadige en cultureele instellingen, waardoor deze in haar werkzaamheid en bestaan bedreigd worden. Onze Kath. Radio Omroep, waarvoor wij jarenlang zoveel geofferd hebben is ons ontnomen. On-Kath. Dagbladpers is of opgeheven of zo in haar vrijheid beperkt, dat men nauwelijks meer van Kath. Couranten kan spreken. Onze bij het onderwijs werkzame kloosterlingen, aan wie de ouders hun kinderen zo gaarne toevertrouwen, is 40% van hun salaris ontnomen, waardoor zij zwaar worden getroffen; sommigen zullen hun financiële verplichtingen moeilijk meer kunnen nakomen; zij kunnen in ieder geval niet meer de liefdadigheid beoefenen, waarvoor bij hen altijd op de eerste plaats een beroep werd gedaan. Talrijke priesters en religieuzen mogen niet meer aan het hoofd van scholen staan, niet omdat zij de wettelijke bevoegdheid missen, doch omdat zij geestelijken zijn. Krachtens een verordening op niet commerciële verenigingen en ~~in~~ stichtingen hebben enige onzer instellingen zeer hoge sommen moeten betalen; ao. de St. Radboudstichting voor onze Universiteit 143.000 gld. van het geld, dat jaarlijks met kleine bedragen werd bijeen gebracht. Jeugdverenigingen als van de Kath. Verkenner, de Jonge Wacht en de Kruisvaart, zijn zonder meer opgeheven. Doch nu is er iets gebeurd, waarover wij niet meer mogen zwijgen, zonder ver-raad te plegen aan ons geestelijk Ambt. Non possumus non loqui. Door den Heer Rijkscommissaris is bepaald, dat het Bestuur van het R.K. Werkliedenverbond zich van alle werkzaamheden heeft te onthouden en dat inplaats daarvan een commissaris aan het hoofd wordt gesteld met volledige machtbevoegdheid. Deze commissaris behoort tot de N.S.B. Daarmee gaat feitelijk het R.K. Werklieden verbond met zijn aangesloten bonden ten gronde en wordt de uitoefening van zijn godsdienstig-zedelijke taak onmogelijk gemaakt. Want gij weet het, Beminde Gelovigen, dat wij U meermalen gewaarschuwd hebben tegen de gevaren van het Nat. Socialisme voor het Geloof. Op Zondag, 26 Jan. hebben wij van alle kansels laten voorlezen dat de H.H. Sacramenten moeten geweigerd worden "aan den Katholiek, van wien bekend is, dat hij aan de beweging van het Nat. Socialisme in belangrijke mate steun verleent", omdat de beweging niet alleen de Kerk in de vrije uitoefening van haar taak op wezelijke punten dreigt te belemmeren, maar ook een ernstig gevaar opgevert voor de Christelijke levensopvatting van allen, die er aan deel nemen. Het is duidelijk, dat een Kath. Vereniging niet kan staan onder het bestuur van mensen wier geesteshouding lijnrecht in strijd is met de Kath. levensopvatting en wier toelg het is deze geesteshouding ook in de onder hen staande organisaties te propageren. Zij houdt daardoor op een Kath. vereniging te zijn. Doch dit niet alleen.

Het Werkliedenverbond wordt in dienst gesteld van de N.S.B. Het wordt feitelijk een van haar organisaties. Katholieken mogen er dus geen lid meer van blijven.

Tot nu toe was het lidmaatschap van de zg. mantelorganisaties der N.S.B. wel verboden, maar werden de sacramenten nog niet zonder meer geweigerd. De toestand heeft zich echter in die zin ontwikkeld, dat het lidmaatschap van die mantelorganisaties, aangesloten bij het Werkliedenverbond in zijn nieuwe gedaante, evenals aan de leden van alle andere mantelorganisaties der N.S.B. de H.H. Sacramenten worden geweigerd.

Beminde Gelovigen, wij kunnen niet zeggen, hoe diep wij de ondergang van het R.K. Werkliedenverbond betreuren.

Het was ons bijzonder dierbaar, omdat het met zijn bijna 200.000 leden een groot deel van ons goede en trouwe Kath. Volk omvatte; omdat sedert een halve eeuw onze voortreffelijkste mannen, priesters en leken, te beginnen met

schaepman en Ariëns er hun beste krachten aan hebben gegeven; omdat het R.K. Werkliedenverbond op maatschappelijk en godsdienstig gebied zo ontzagelijk veel goed heeft gedaan. Openlijk en luide verheffen wij onze stem tegen het onrecht dat deze tienduizenden mensen wordt aangedaan door hen te beroven van hun sociale instellingen. Wij protesteren tegen de ongehoorden gewetensdwang, hun een levensbeschouwing op te willen dringen, die met hun godsdienstige overtuiging in strijd is. God laat het toe, Wij moeten ons neerleggen bij zijn ondoorgrondelijke Raadsbesluiten. Maar wij weten, dat God ons met zijn genade zal bijstaan en dat Hij ook na de opheffing de chritelijke geest in u zal bewaren, die zo diep in u geworteld is. Wij kennen onze mannen en wij weten zeker hoe zij zouden handelen. Maar toch mogen wij hier onze openlijke vreugde uitspreken, dat de leiders so moedig stand hebben gehouden en hun medewerking hebben geweigerd. Wij gaan trots op deze mannen, die hun beste eigenschappen, welke ons volk groot hebben gemaakt, ook in moeilijke omstandigheden openbaren: stoerheid, vastheid van karakter, trouw aan eer en geweten. Zij zullen misschien ontberingen tegemoet gaan, maar Wij zijn overtuigd, dat onze Katholieken hun medebroeders in de nood niet in de steek zullen laten. Dierbare leden van het R.K. Werkliedenverbond, dierbare gelovigen: Het is met een bloedend hart, dat Wij U dit gezegd hebben. Wij gevoelen zo goed aan welke offers van U gevraagd worden. Doch het gaat om het Heil Uwer onsterfelijke zielen. Het was voor ons veel gemakkelijker geweest te zwijgen, doch Wij mogen U niet in het inzekere laten, waarom het gaat. Wij zijn daarin eensgezind met onze duitse Medebroeders in het Episcopaat. Den 6e Juli jl. hebben al de 29 Bisschoppen en Kerkvoogden van het Groot Duitse Rijk in al hun kerken een schrijven laten voorlezen, waarin zij opkomen tegen het onrecht, dat de Kath.Kerk in Duitsland in de laatste tijd is aangedaan. En Zij verklaren daarin:

"Het gaat om het zijn of het niet zijn van het Christendom en de Kerk in Duitsland. "Kort geleden", zo gaan zij verder, "is in honderdduizenden exemplaren een boek verspreid, dat beweert, dat wij Duitsers, heden te kiezen zouden hebben tussen Christus en het Duitse Volk. Met vlamme verontwaardiging wijzen Wij, Duitsen Katholieken het af zulk een keuze te doen. Wij hebben het Duitse Volk lief en dienen het, als het nodig is, tot opoffering van ons leven. Tegelijk leven en sterven wij voor Jezus Christus en willen met Hem in deze tijd en voor alle eeuwigheid verbonden blijven."

Beminde Gelovigen, aan deze woorden hebben wij niets toe te voegen; zij zijn de onzen. Bidden en smeken wij God, dat Hij ons kracht moge geven om te volharden, ondanks alle offers, die misschien van ons gevraagd zullen worden. "Want onder de Hemel is geen andere Naam aan de mensen gegeven, waardoor wij moeten zalig worden dan die van Jezus Christus."

En zal dit ons herdelijk schrijven op Zondag, 3 Augustus, in alle tot onze Kerkprovincie behorende Kerken en in alle kapellen, waarover een Rector is aangesteld, onder alle H.H.Missen op de gebruikelijke wijze worden voorgelezen. Gegeven te Utrecht op de feestdag van de H.Jacobus, 25 Julivan het jaar 1941.

Dr.J.DE JONG, Aartsbisschop van Utrecht.
P.A.W.HOPMANS, Bisschop van Breda.
A.F.DIEPEN, Bisschop van 's Hertogenbosch.
Dr.J.H.G.LEMMENS, Bisschop van Roermond.
J.P.MUIBERS, Bisschop van Haarlem.